

ادامه از صفحه ۲

معیارهای رجل سیاسی به افکار عمومی اعلام می‌شود

در ماجرای ورود اسفندیار رحیم‌مشایی به عرصه رقابت‌های انتخاباتی سال ۹۴ هم بسیاری قائل به رجل سیاسی بودن او، نبودند. مجتبیی ذوالنور، جانشین نماینده سابق ولی فقیه در سپاه، همان زمان گفت: «تعریف‌هایی که قانون برای رجال سیاسی و مذهبی کرده است، آقای مشایی ندارد، البته معتقدم برداشتن آقای مشایی از ریاست دفتر و گذاشتن در مسئولیت دبیری اجلاس غیرمتعهدها به عنوان یک چهره داخلی و بین‌المللی برای این بود که چهره رجل سیاسی از ایشان درست شود که این مشکل را حل نمی‌کند».

رجل سیاسی زنان را هم شامل می‌شود؟

«ابوالفضل ابوترابی»، حقوق‌دان و عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور، هم چندی قبل به روزنامه ابتکار گفته بود: «به طور قطع رجل سیاسی یکی از ابهاماتی بود که باعث می‌شد بسیاری از افراد برای حضور در انتخابات ریاست‌جمهوری شبت‌نام کنند سپس شورای نگهبان مجبور می‌شد تعداد زیادی از آنها را حذف و ردصاحبت کند. این روند برای کشور خیلی زیان‌آور بود کمااینکه در مجامع بین‌المللی ما را محکوم می‌کرد اما وقتی رجل سیاسی تعریف شود، بعد از این، افرادی که واجد شرایط نیستند با شناخت از تعریف رجل سیاسی برای حضور در انتخابات ریاست‌جمهوری شبت‌نام نخواهند کرد. ابوترابی درباره امکان حضور زنان در انتخابات ریاست‌جمهوری هم باز به مفهوم رجل سیاسی ارجاع داده و گفته بود: «به اعتقاد بنده رجل سیاسی‌بودن به جنسیت افراد نیست البته درباره رهبری این‌گونه است اما درباره ریاست‌جمهوری ارتباطی با جنسیت ندارد و معنای آن فردی بوده که فعالیت‌های سیاسی انجام داده باشد. امیدواریم که شورای نگهبان در تعریف رجل سیاسی تفسیر موثقی در نظر بگیرد و اجازه بدهد که خانم‌هایی هم که فعالیت سیاسی دارند در کاندیداتوری ریاست‌جمهوری شرکت کنند». سال ۸۸ «زهره الیهان»، نماینده اصولگرای عضو فرانسیون زن‌ان مجلس، در نامه‌ای به علی لاریجانی از او خواسته بود تا برای مشخص‌شدن «مصادیق رجل سیاسی» در انتخابات ریاست‌جمهوری از باب امکان ورود زنان به عرصه انتخاب‌شدن از شورای نگهبان استفسار کند. در نامه الیهان آمده بود: «صرف‌نظر از احتمال رای‌آوردن زنان و با وجود مصداق مشخصی از رجال سیاسی - مذهبی در میان جامعه زنان، شرکت در رقابت و حضور در عرصه مهمی چون کاندیداتوری انتخابات ریاست‌جمهوری نقطه عطفی جهت جدی‌ترشدن زنان در ارتقای توانمندی‌ها و شایستگی‌های ارزشی خود و نیز حضور و مشارکت زنان، با احساس مسئولیت بیشتر نسبت به آینده نظام خواهد شد». پاسخ این استفساربه حتی اگر به دست شورای نگهبان و بعد به دست زهره الیهان هم رسیده باشد، هیچ‌وقت منتشر نشد. «رقعت بیات»، نماینده زنجان در مجلس هفتم هم از چهره‌هایی بود که برای حضور در انتخابات ریاست‌جمهوری دهم اعلام نامزدی کرد و صلاحیتش تأیید نشد. او در واکنش به ردصلاحیتش از سوی شورای نگهبان گفته بود: «این امر دو دلیل می‌توانست داشته باشد؛ اول اینکه من زن هستم که با توجه به مذاکرات مجلس خبرگان قانون اساسی و نظر شهید بهبهشتی و اعلام آقای کدخدایی این مسئله متغیی است و دوم اینکه به دلیل مدیر و مبن‌برودن، من را رد کرده باشند». رفعت بیات به رد صلاحیتش اعتراض نکرد به مسئولان عالی‌رتبه کشور نامه نوشت و در مصاحبه‌ای گفت: «به ردصلاحیت خود اعتراض نمی‌کنم و فکر می‌کنم باید با گذشت زمان این مسائل حل شود». «منیره گرجی»، تنها زن عضو مجلس خبرگان قانون اساسی در خاطراتش به ماجرای تفسیر از کلمه رجل اشاره کرده و گفته است: «می‌گفتند که رئیس‌جمهوری حتما باید مرد باشد و زن نمی‌تواند رئیس‌جمهور شود. بعضی از نمایندگان هم می‌گفتند ما زنی نداریم که بتواند توانایی اداره مملکت را داشته باشد. اعتراض کردم و گفتم به چه دلیل می‌گویید زن‌ها توانایی اداره مملکت را ندارند؟ پیغمبر با آن عظمتش می‌گوید من بشر هستم و تو هم بشر هستی ما با هم تفاوتی نداریم حتی پیغمبر هم به آن خدا از دامن زن به وجود می‌آید حالا پیامبر از من جلوتر است یا من از پیامبر؟ زیر بار نرفتنده که کلمه «رجل» از قانون اساسی حذف شود. گفتند این سخنان شعاری و احساسی است».

گرجی به تلاش‌هایش برای اصلاح این واژه در قانون اساسی اشاره می‌کند و می‌گوید: «قم پیش امام رفتم برای اصل رئیس‌جمهوری. قرار بود بحث زن و مرد نباشد و هرکسی می‌تواند این کار را انجام دهد. آن وقت کلمه رجال را نوشتم. این کلمه مرد چرا باید باشد هرکسی توانایی انجام این مسئولیت را داشته باشد، می‌تواند رئیس‌جمهور شود بین زن و مرد فرقی نیست. وقتی پیامبر می‌گوید «انا بشر متلکم» نمی‌گوید «انا رجل جلالکم»، بلکه می‌گوید من یک بشر متلکم شما هستم و خیلی سعی کردم کلمه رجل را بردارند حتی نزد امام رحمت‌الله علیه‌الرحم. امام گفت شما خودتان نماینده هستید بگویید چه باید کرد؟ شبیه صبح رجل در مجلس بحث شد پنجشنبه قبلش من خدمت امام رفتم و گفتم این درست نیست نباید این‌طور باشد و تذکر دیدیم، زیرا منظور همه افراد است و زن و مرد ندارد. وقتی پیامبر می‌گوید بگو انما انا بشر متلکم، من هم یک بشر هستم. ما زن و مرد کلا ایهالاناس هستیم. ناس که زن و مرد ندارد. اصلا ما مسئله زن و مرد را نداریم. ولی متأسفانه شبیه این بحث رای آورده».

محمدجواد ظریف، سرگئی لاوروف و ولیدالمعلم دیروز در نشستنی که در مسکو برگزار شد، به دنبال پیداکردن راهی برای برخورد قاطع و کارآمد با تروریسم به‌ویژه در سوریه بودند. این را لاوروف میزبان این مذاکرات گفت و آن‌طور که توضیح داد، بررسی جزئیات اوضاع سوریه ازجمله کمک‌های انسان‌دوستانه و راه‌های جلوگیری از تجهیز و تسلیح تروریست‌ها را نیز در دستور کار داشتند. آنها بر هم‌گرایی سه‌کشور برای مبارزه با تروریسم تأکید و اعلام کردند مواضع تهران، مسکو و دمشق در همکاری با سوریه علیه تروریست‌ها مشترک است.

این نشست سه‌جانبه برای کمک به حل‌وفصل بحرانی برگزار شد که به گفته ولیدالمعلم، وزیر خارجه سوریه،

آمریکا هیچ تعاملی برای حل‌وفصل سیاسی آن انجام نمی‌دهد. او دیروز با اشاره به توافق اخیر آمریکا و روسیه درباره آتش‌بس که نتیجه‌ای نداشت، گفت: «واشنگتن علاقه‌مند به حل بحران نیست و فقط برای تأمین منافع خود و کشورهای منطقه (متحد ضدسوری آمریکا) اقدام می‌کند». به گفته او «آمریکا به نقش روسیه و ایران در حل بحران سوریه ادغان دارد اما نمی‌تواند با ما همکاری کند. ما به آمریکا اعتماد نداریم و مطمئن هستیم این کشور به تعهداتش عمل نخواهد کرد».

به گفته لاوروف، تهران و مسکو در این نشست از آمادگی دولت سوریه برای تقویت همکاری با سازمان ملل برای حل بحران انسانی کنونی در این کشور استقبال و بر حفظ وحدت و تمامیت ارضی سوریه تأکید کردند. او بعد از جلسه سه‌جانبه با همتایان ایرانی و روس خود تأکید کرد: «ما بر این تروریست‌ها با سوریه به کار گیرند». نشست دیروز به قدری برای کشورهای حاضر امیدوارکننده بود که لاوروف بعد از اتمام آن گفت: «اطمینان دارم با همتای ایرانی خود قادر خواهیم بود به راه‌حلی سازنده دست پیدا کنیم».

گسترش همکاری‌های ایران روسیه

سفر یک‌روزه ظریف به مسکو که در راستای تداوم راینی‌های سه کشور درباره اوضاع منطقه انجام شد، فرصتی را برای دیدارهای دوجانبه میان ایران و روسیه و ایران و سوریه مهیا کرد. ظریف و لاوروف با یکدیگر ملاقات و به وزیر خارجه روسیه بر حمایت اساسی از وحدت و تمامیت ارضی سوریه

دیپلماسی

مذاکره سه‌جانبه در مسکو

همکاری ایران با روسیه و سوریه گسترده‌تر می‌شود

مشترک اقتصادی دو کشور در دسامبر در تهران برگزار خواهد شد. در این اجلاس آمادگی داریم قرارداد راه‌آهن اینچه‌برون- کرمنسار و همچنین احداث نیروگاه برق در بندرعباس را به امضا برسانیم». او ادامه داد: «در چارچوب همکاری‌های دو کشور سفر رئیس مجلس روسیه به تهران نیز در آینده‌ای نزدیک انجام خواهد شد».

در این ملاقات، تفاهات انجام‌شده در آخرین دیدار روحانی و پوتین، رؤسای جمهور ایران و روسیه به بازگو نیز بررسی و درباره آن گفت‌وگو شد. لازم به ذکر است، مذاکرات باکو در هجدهم مرداد ماه با حضور رؤسای جمهور روسیه و جمهوری آذربایجان برگزار شد و روحانی و پوتین در آن جلسه افزون بر تفاهم‌ها و توافق‌های متعدد سه کشور، در راستای افزایش روابط دوجانبه در عرصه‌های گوناگون به‌ویژه اقتصاد و توسعه همکاری‌های منطقه‌ای، سیاسی، امنیتی و بازرگانی توافق کردند.

را‌حل سیاسی و مبارزه با تکفیری‌ها

وزیر خارجه کشورمان روز گذشته در همان فرودگاه با ابراز تأسف از اینکه «گروهی از کشورها همواره به‌دنبال جنگ و راه‌حل نظامی در سوریه بوده‌اند»، تأکید کرد این مسئله تنها با «راه‌حل سیاسی و همچنین مبارزه با گروه‌های تکفیری» قابل حل‌وفصل است. او با اشاره به اینکه «ما همواره بر ضرورت برقراری آتش‌بس همه‌جانبه، کمک‌رسانی انسان‌دوستانه گسترده و پیدکردن راه‌حل سیاسی برای موضوع سوریه تأکید کرده‌ایم»، گفت: «کشورهایی که خواهان صلح و برخورد با گروه‌های تکفیری در سوریه هستند، باید با هماهنگی بیشتر برای گسترش روش‌های صلح‌آمیز با هدف پایان‌دادن به محاصمه

تلاش کنند و راینی‌های مسکو نیز در چارچوب همین رویکرد است». روسیه و ایران از آغاز بحران سوریه تاکنون با پیگیری راهبرد مذاکرات سوری-سوری و هم‌زمان لزوم اقدام بین‌المللی برای سرکوب گروه‌های تروریستی و قطع حمایت‌های مالی، تسلیحاتی و اطلاعاتی از تروریست‌ها، بر لزوم تعیین آینده سیاسی این کشور با رای مردم این کشور تأکید می‌کنند. مواضع ایران در منطقه و حضور ظریف در این مذاکرات برای روس‌ها بسیار حائز اهمیت است و ازهمین‌رو ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه، پیش از شروع مذاکرات دیروز درباره محورهای بین‌المللی مذاکرات ظریف در مسکو گفته بود: «ایران در روندها و فرایندهای مناطق خاورمیانه و شمال

آفریقا نقش مهمی دارد که بر این اساس در نشست سه‌جانبه و مذاکرات امروز ظریف و لاوروف در ابعاد مختلف به‌ویژه بین‌المللی از جمله درباره مناقشه‌ها در سوریه، عراق، یمن و افغانستان مهم است». او درباره ابعاد مذاکرات دوجانبه ظریف در مسکو نیز گفت: «وزیران خارجه روسیه و ایران چشم‌انداز گسترش روابط دوجانبه و همچنین برنامه نشست مشترک کمیسیون همکاری‌ها را که در آینده‌ای نزدیک در تهران برگزار خواهد شد، بررسی می‌کنند». به گفته سخنگوی وزارت خارجه روسیه دیدار روز گذشته ظریف و لاوروف معطوف به دورنمای توسعه روابط دو کشور و در وهله نخست توجه به اجرای توافق‌های به‌دست‌آمده بین رؤسای جمهوری دو کشور در مذاکرات باکو بوده است.

کمک‌های اقتصادی به سوریه

ظریف در نشست دوجانبه دیگری با حضور ولیدالمعلم، همتای سوری خود، پیرامون راه‌های همکاری برای مبارزه با تروریسم در سوریه، شرایط منطقه و همچنین گسترش روابط دوجانبه گفت‌وگو کرد. او بعد از جلسه سه‌جانبه دیروز نیز در یک نشست خبری مشترک با ظریف و لاوروف از همتایان ایرانی و روس خود در مسکو از مسئولان روس و ایران برای مبارزه با تروریسم ق‌دردانی کرد و گفت: «تهران و مسکو گفته‌اند که کمک‌های اقتصادی به سوریه را افزایش خواهند داد».

لاوروف نیز در این نشست خبری با اشاره به عملیات بازپس‌گیری موصل در عراق، گفت: «آنچه در حلب در حال انجام‌شدن است، هیچ تفاوتی با موصل در عراق ندارد. هم‌اکنون که عملیات موصل آغاز شده است، مرکز همکاری اطلاعاتی ایران، روسیه و سوریه در عراق بیش از پیش اهمیت پیدا کرده است».

مسئله مسیر معمول خود را طی می‌کند؛ اما درباره کریمه مسئله متفاوت است». او با تأکید بر اینکه جامعه جهانی با به‌رسمیت‌شناختن الحاق کریمه به خاک روسیه مخالف است، گفت: «کریمه در سازمان ملل به رسمیت شناخته نشده و نمی‌شود، زیرا می‌دانیم که اعضای دائم مثل فرانسه و آمریکا حتماً آن را وتو می‌کنند». این کارشناس حقوق بین‌الملل با بیان اینکه اگر در این موضوع موضع‌گیری کنیم، بین غرب و فدراسیون روسیه قرار خواهیم گرفت، گفت: «به‌رسمیت‌شناختن الحاق کریمه به روسیه از سوی ایران، به محل اختلاف جدیدی در روابط غرب و ایران تبدیل خواهد شد. مولایی با تأکید بر اینکه سیاست‌مداران داخلی و خارجی با توجه‌کردن به ملاحظات خود، درباره این‌گونه مسائل تصمیم می‌گیرند، گفت: «به‌رسمیت‌شناختن الحاق کریمه به روسیه از سوی ایران در سطح جهانی بدون هزینه نیست و تصمیم‌گیرندگان کشورمان نیز با توجه به این مسئله عمل خواهند کرد. به اضافه اینکه ما تاکنون این کار را نکرده‌ایم؛ یعنی مفید ندانسته‌ایم و کار به درخواست روسیه رسیده است». او نامه دومای روسیه به مجلس شورای اسلامی در این‌باره را نشانه اهمیت ویژه این مسئله برای روس‌ها دانست و گفت: «این مسئله نشان می‌دهد آنها می‌خواهند یارگیری بیشتری کرده و از امکانات و منابع ما استفاده کنند. مولایی با تأکید بر اینکه ایران در نهایت از به‌رسمیت‌شناختن الحاق کریمه به روسیه سود نمی‌برد، گفت: «ممکن است همکاری‌های استراتژیک فعلی با روسیه، مقامات مربوطه را به این نتیجه برساند که در این زمینه جواب مثبت بدهند؛ اما باید هزینه این کار در سطح جهانی را نیز در نظر داشته باشند».

گفتنی است دیگر عضو حاضر در مذاکرات روز گذشته تهران و مسکو، سوریه بود که حدود دو هفته قبل کریمه را به‌عنوان بخشی از روسیه به رسمیت شناخت؛ این خبر را «هدیه خلف عباس» رئیس پارلمان این کشور اعلام کرد. درنظرداشتن این مسئله موجب می‌شود موافقت مجلس شورای اسلامی با به‌رسمیت‌شناختن الحاق کریمه به روسیه نیز چندان دور از انتظار نباشد.

نگاه

مثلی بدون حضور ایران

آزاده بابایی‌نژاد

● نوازشریف، نخست‌وزیر پاکستان، در دیدار روز پنجشنبه خود با «خالد بن‌محمد العطیه»، وزیر دفاع قطر، از اراده اسلام‌آباد برای گسترش همکاری دوجانبه با حضور ترکیه در زمینه ساخت تسلیحات نظامی و نیز فروش جنگنده‌های اف-۱۶ و نیز مشاق پاکستانی به این دو کشور خبر داد و گفت با تأمین گاز مایع مورد نیاز پاکستان از سوی قطری‌ها، دو کشور مصمم به گسترش روابط تجاری دوجانبه هستند. درواقع پاکستان چندسالی است که در مرکز توجه کشورهای حوزه خلیج‌فارس و نیز ترکیه قرار گرفته است که مهم‌ترین دلایل آن در پی می‌آید: اهمیت شرایط ژئوپلیتیک پاکستان؛ این کشور از یک‌سود در شبه‌قاره هند و از سوی دیگر در همسایگی آسیای مرکزی و نیز هم‌مرز با منطقه خاورمیانه و اقیانوس هند قرار گرفته است، همین مختصات جغرافیایی کافی بود تا همسایه غربی ایران؛ یعنی ترکیه را به صرافت بیندازد تا در این منطقه حضوری پررنگ داشته باشد. خاطرنشان می‌شود که ترکیه هرچند از طریق دریای سیاه و مدیترانه به اقیانوس اطلس وصل می‌شود، ولی راهی نزدیک به اقیانوس هند و به‌دنبال آن شبه‌جزیره هند نادر بنابراین برای استفاده از ظرفیت‌ها و فرصت‌های این منطقه، چاره‌ای جز نزدیکی با پاکستان ندارد. ۲) ظرفیت‌های اقتصادی پاکستان و جمعیت بالای ۱۹۰ میلیون نفری، از وجود بازاری حکایت می‌کند که مقام‌های اتکارا به‌راستی نمی‌توانند آن را نادیده بگیرند، به این تأسیسات باید جمعیت ۳۰ میلیون افغانستان را هم اضافه کنیم. بی‌تردید در سال‌های رکود روابط تهران با اسلام‌آباد، مقام‌های این کشور بر آن شدند تا به سایر کشورهای منطقه از جمله قطر، عربستان و نیز ترکیه که در نوع خود یک قدرت منطقه‌ای به‌شمار می‌آید، نزدیک شده و به هم‌پیمانیی برای یکدیگر بدل شوند. در همین چارچوب، قطر علاوه بر تأمین انرژی، به‌دنبال سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش‌های مختلف پاکستان است. این کشور برای پروژه‌های آتی خود از جمله «جام جهانی فوتبال سال ۲۰۲۲» نیازمند کارگران پاکستانی است تا در بخش ساخت‌وساز به فعالیت بپردازند. درحال حاضر حجم مبادلات تجاری پاکستان و قطر سالانه ۳۰۰ میلیون دلار است. اخیرا اسلام‌آباد توافق‌نامه ۲۱ میلیارددلاری برای خرید گاز طبیعی مایع (لال‌ال‌جسی) با مقام‌های دوحه به امضا رسانده که براساس آن پاکستان روزانه ۵۰۰ میلیون فوت‌مکعب‌گاز وارد می‌کند، اولین محموله گاز قطر به مقصد پاکستان اوایل فروردین‌ماه سال جاری در شهر کراچی تخلیه شد. باید بگوییم فقدان برنامه‌ریزی برای توسعه تجارت تهران- اسلام‌آباد و نیز بی‌مهری چندساله مقام‌های کشورمان نسبت به پاکستان موجب نزدیکی این کشور به سایر همسایگان ایران شده است. بی‌شک پررنگ‌ترشدن حضور هند در مناسبات اقتصادی تهران به‌جای پاکستان به سهم خود به یکی از مهم‌ترین موانع تجاری بدل شده زیرا سال‌هاست که دهلی در ازای نفت ایران، محصولات خود را به کشورمان صادر می‌کند. نمونه این اعدا پرشدن بازار از برنج هندی به‌جای برنج پاکستانی است.

کوتاه دیپلماسی

وزیرکانادا برای زیارت به ایران آمده‌بود

● ایسنا: دفتر مریم منصف، وزیر افغان تبار کانادا، اعلام کرد او با گذرنامه افغانی و برای زیارت به ایران سفر کرده است. وزیر مؤسسات دموکراتیک کانادا دو هفته پس از آنکه سوالاتی درباره سفرهای مکرر وی به ایران در سال‌های ۲۰۱۰، ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ مطرح شده بود، علین سفرهای خود را زیارت اماکن مقدس اعلام کرد. وی در سفرهایش به حرم مقدس امام رضا (ع) در مشهد رفته و با اقوام و نزدیکانش نیز دیدار کرده بود. این در حالی است که رئیس دفتر مطبوعاتی او، چند روز قبل اعلام کرده بود، او برای رقتن به افغانستان به این منطقه سفر کرده است تا بتواند بر سر مزار پدرش حاضر شود و به علاوه برای بهترشدن وضعیت زنان و دختران افغان کاری انجام دهد.

شرط کویت برای بازگرداندن سفیرش به تهران

● فارس: «علی السعید»، معاون وزیر خارجه کویت در امور آسیا اعلام کرد بازگشت سفیر کویت به تهران به شکلی اساسی بستگی به گام‌های عملی تهران درباره رابطه‌اش با کشورهای حاشیه خلیج فارس دارد. او در حاشیه مراسمی که سفارت اندونزی را به تهران بازگرداند، تأکید کرد: این بستگی به زمان مناسب دارد، از ایران انتظار داریم گام‌های عملی برای پایین‌کشیدن فتنه تش در منطقه بردارد. گفتنی است کویت دی سال گذشته (۱۳۹۴) و در پی حمله به سفارت عربستان در تهران، سفیرش را از ایران فراخواند.